

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12.50, za ino-
skupstvo D 20.50, dostavljen na dom
D 14.—, na izkaznice D 12.50.
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Priloga k "Dnevniku" na v goštinu.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — ŠHS poštomatkovni
števil. Rev. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, petek 15. junija 1923.

Številka: 133

Hladnost in odločnost!

Maribor, 14. junija.

Dogodki v Bolgariji, o katerih dozdaj
na poročila še ne morejo dati prave si-
like, so izzvali veliko razburjenost v naših
političnih krogih. Značilna je, da naša
diplomacija še minoli petek, ko se je že
pripravljala v Bolgarski izbruh revolucije
s tendenco restavracije stare Bolgarije,
ni bila o tem poučena in da je minister
Ninčić takrat še v svojem ekspezeju
optimistično govoril o novi Bolgarski.
To pomeni velik nedostatek v naši di-
plomatski službi in dokazuje, kako po-
trebna je obnova diplomatskega koraz
novimi, svežimi močmi.

Tudi se danes — kakor rečeno — si
ni moglo ustvariti prave slike o polo-
žaju na Bolgarskem. Gotovo je le to, da
si je potem kratkega, a uspešnega re-
volucionarnega akta in s pritrditvijo ali
celo s pomočjo kralja Borisa nekaj na-
sprotikov Stambolijskega priborilo
moč državne oblasti v roke — vsaj v
Sofiji. Ministri Stambolijskega kabine-
ta so bili — tako kurzirajo se nepotrje-
ne vesti — od kralja, ki je bil v spora-
zumu z revolucionarji, pozvani k seji.
med katero so revolucionarji obkolili
palaco, ujeli ministre, jim izsilili pod-
pise za odstop in ih nato odpeljali z
avtomobili v ječo. Stambolijskega sa-
mega niso ujeli in, kakor pravijo neka-
tera poročila, je organiziral on uspešno
protiakcijo po celi deželi. Oblast nove
vlade je omejena le na Sofijo, dočim je
vsa ostala dežela v rokah Stambolijske-
ga, ki se že pred vrati Sofije, katero je
obkolil, bje z revolucionarji. Nova
vlada pa zopet pošilja v svet vesti, da
je cela dežela na njeni strani. Komu
naj verjamemo?

Na drugi strani: prva poročila so ve-
dela povedati, da so glavni povzročitelji
revolucije macedonski četaši, to so oni
nepomirljivi neprijatelji Jugoslavije, ki
še vedno mislijo na pripojitev Macedo-
nije Bolgarski. To bi pomenilo seveda
kršitev sklenjenih mirovnih pogodb in
novo vojno med Jugoslavijo in Bolga-
rijo. Druga poročila zopet vedo pove-
dati, da nova bolgarska vlada odločno
izjavlja, da macedonsko gibanje in nje-
ga činitelji niso niti v najmanjši zvezi
z sedanjimi dogodki na Bolgarskem in
da vztraja nova bolgarska vlada na
striktni izvršitvi mirovnih pogodb ter
do hoče z vsemi sosedi živeti v najbolj-
ših odnošajih. Tudi tozadevno je torej
še slika nejasna.

V očigled vsemu temu je potrebno
dvojje: hladnost in obem odločnost. To
je pravilno povdaril tudi naš zunanji
minister Ninčić, ko je govoril v skup-
ščini o bolgarskih dogodkih. Mi želimo
mir, ne pripustimo pa, da Bolgarska
krši mirovne pogodbe. Ne bomo se vti-
kali v notranje zadeve Bolgarije, če-
kamo na nadaljni razvoj, med tem pa
ukrenemo vse, kar je potrebno, da za-
ščitimo svoje meje in svoje interese.

Ako se izkaže kot resnično, da so se
polastili vlade na Bolgarskem tako-
zvani makedonstvušči, nepomirljivi
naši sovražniki, in ako bo — kakor je
verjetno — Stambolijski nadaljeval boj
proti revolucionarjem, je dolžnost naše
države, da v svojem lastnem interesu
vsaj moralno podpira ono strujo, ki
nam ni sovražna in ki je tekom zadnjih
let pokazala odločno voljo priti z našo
državo v najboljše, prijateljske odno-
šaje. Da-li je bila ta volja odkritosre-
na ali ne, ne bomo raziskovali.

V vsakem slučaju mora biti naša
država budna, oprezna in odločna. Zla-
sti še, ker vidimo, kako je zbog bolgar-
skih dogodkov madžarska oligarhija zo-
pet hitro dvignila svojo oholo glavo, ker
se ji zdi, da bodo ti dogodki okrepili nje-

Pred novo vojno na Balkanu?

**Vodja bolgarske revolucije izdal povelje za napad na južno
Srbijo.**

Odločilni krvavi boji na Bolgarskem. — Stambolijski v premoči. — Kralj
in Cankov pripravljena na beg. — Armada prestopa v tabor Stambolijskega.
— Priprave naše vlade za vojaško intervencijo. — Solidarnost Male antante in
Grška.

Beograd, 14. junija. (Izv.) Iz Bol-
garije prihajajo vedno bolj vznemirja-
joče vesti. Državni prevrat se je razvil
v krvavo meščansko vojno. Dve vladi
se borita na življenje in smrt.

Caribrod, 14. junija. (Izv.) V So-
fiji je nastalo vsled vesti o zmagah
Stambolijskega velikansko razburjenje.
Še večje razburjenje pa je povzročila
vest, da je armada odpovedala pokor-
ščino ter da trumoma prestopa v tabor
Stambolijskega. General Lazov je izdal
strogo naredbo, v kateri grozi s smrtjo
vsakomur, ki bi razširjal vesti o zmagi
Stambolijskega ali o kakem prevratu v
njegov prilog. Meščanstvo v Sofiji se
silno boji, da bi se Stambolijski vrnil v
Sofijo ter izpolnil svoje znane grožnje.
V severni Bolgariji se polašča oblasti
Stambolijski, v južnih krajih pa pred-
sednik sobranja Botev. Vesti, da je
Stambolijski ujet, so bile izmišljene
in prazen manever revolucionarne
vlade.

Caribrod, 14. junija. (Izv.) Iz za-
nesljivih virov se doznava, da je Stam-
bolijski v Stari Zagori, kjer je v treh
okrajih neomejen poveljnik. Armada in
policijska sta prešli v njegov tabor. Dan
za dnem prihajajo k njemu novi kmečki
oddelki. Boji z revolucionarji se nade-
ljujejo ter zavzemajo vedno večji obseg.

Sofija, 14. junija. (Izv.) Novoimeno-
vani minister zunanjih zadev Kalov
je podal danes novinarjem izjavo, v ka-
teri pravi med drugim: Trdno sem pre-
pričan, da bomo neomajno sledili gospo-
darski obnovi Bolgarije v mirnem in
lojalnem sodelovanju z velesilami in
našimi sosedi. Nova bolgarska vlada si
bo prizadevala, da pripori Bolgariji ono
mesto, ki ji po vsej pravici pripada kot
civiliziranemu članu zveze narodov.

Sofija, 14. junija. (Izv.) Govori se,
da je pri kraljevem dvoru pripravljen
aeroplan, da lahko kralj Boris vsak čas
pobegne, ako bi Stambolijski zopet pri-
šel na vlado. Tudi ministrski predsednik
Cankov ima pripravljeno letalo, v ka-
terem bi pobegnil s svojimi tovariši. —
Vlada je poslala proti Stambolijskemu
vse čete, ki jih je imela na razpolago.
V slučaju, da ostane Stambolijski kljub
temu zmagovalce, ne preostaje novi vla-
di nič drugega, nego da se mu uda. V
Sofiji in okolici vzdržujejo prostovoljci
iz meščanskih krogov mir in red.

Sofija, 14. junija. (Izv.) Vlada je
zamenila vse okrožne in okrajne načel-
nike z rezervnimi oficirji. Iz zanesljivi-
h virov se doznava, da je Todor
Aleksandrov v Sofiji, nastanjen v hote-
lu "Bulvar", odkoder daje svoja pove-
lja. Tudi zloglasni komitaš Brlo je v
Sofiji. To dokazuje neresničnost trditev

Iz Sveta Zveze narodov.

Zeneva, 14. junija. (Izv.) Pri-
hodnje zasedanje sveta zveze narodov
prične dne 29. junija pod predsedstvom
italijanskega zastopnika Salandre.

Pred podpisom miru v Lausanni.

Lausanne, 13. junija. (Izv.) Kakor
doznava švicarski dopisni urad,
je tajništvo lausanske mirovne konfe-
rence naprosilo zvezni svet, naj odpošlje
k zadnji seji o priliki zaključka mirovne
konference svojega zastopnika. V slučaju
ugodnega poteka končnih pogajanj bo
podpisana mirovna pogodba že 20. ali
21. junija.

nove vlade, ki pravi, da s sedajno revo-
lucijo niso v zvezi voditelji macedon-
skega gibanja.

Sofia, 14. junija. (Izv.) Iz no-
tranosti Bolgarije prihajajo redke vesti.
Zadnja poročila pravijo, da se je Stambo-
lijski po zavzetju Slavovice po vladnih
četa umaknil s par sto svojimi pristaji
na desni breg Marice. Po vsej državi se
snuje upor, ki se steka v skupno veliko-
potezno akcijo, od katere pričakuje
Stambolijski velik uspeh, zlasti če se
mu posreči, da prodre do Sumena in
Plevlje.

Sofia, 14. junija. (Izv.) Vlada z
vso naglico mobilizira stalno vojsko ter
snubi prostovoljce, da se še pravočasno
postavi v bran Stambolijskijevim četam,
ki od vseh strani, zlasti od severa pro-
dirajo proti Sofiji. Glasom poročil iz
Sofije pošilja vlada največ čet proti
vzhodu, od koder prihajajo celi vlaki
ranjenec. Izgleda, da se je v okolici
Sumena vnela največja bitka. Stambo-
lijski se je s svojimi četami utaboril v
postojankah iz leta 1887, kjer je Osman-
paša pobil Ruse. Železnica Sofia—Var-
na je zasedena od Stambolijskega.

Skoplje, 14. junija. (Izv.) To-
dor Aleksandrov je izdal na svoje čete
v Macedoniji povelje za napad na južno
Srbijo. Poveljniki posameznih oddelkov
so dobili povelje, naj v kar najkrajšem
času pripravijo svoje čete za napad v
južnih pokrajinah. Železniške mostove
v Vardarski dolini naj najprej poderejo.
Bil je celo tako predren, da je obvestil
vse naše obmejne postojanke, da so da-
nes gospodarji v Bolgariji Macedonci in
da bodo kmalu prekoračili naše meje.
To poročilo so sprejele vse politične ob-
lasti ob meji. V Korču je dospel znani
vodja Macedoncev Peter Caule ter pri-
pravil od tod napad na našo mejo.

Beograd, 14. junija. (Izv.) "Prepo-
red" doznava iz vladnih krogov, da bo
vlada najpozneje do danes zvečer za-
vzela končno stališče napram dogodkom
na Bolgarskem. Vojaško intervencijo z
naše strani je smatrati kot gotovo in
lahko akcija vsak trenutek prične.

Beograd, 14. junija. Na sinočni
min. seji je bilo končno redigirano be-
sedilo naše note Bolgariji.

Beograd, 14. junija. Češkoslovaški
poslanik g. Šeba je včeraj obiskal mi-
stra Ninčića in mu izjavil, da je češko-
slovaška vlada glede Bolgarije diplomat-
sko solidarna z našo vlado. Tudi Grška
in Rumunija izjavljata solidarnost.

Beograd, 14. junija. Naš poslanik
v Sofiji g. Rakić je dobil nalog, da po-
praša pri novi bolgarski vladi, kako sta-
lišče zavzema glede niškega sporazuma.

Budimpešta, 14. jun. Tukajšnji
in tudi dunajski monarhistični krogi po-
zdravljajo revolucijo na Bolgarskem, ki
jim daje upanje na skorajšnjo obnovo
monarhij na Ogrskem in v Avstriji.

BORZA.

Curiah, 14. junija. (Izv.) Sklepni tečaj
Pariz 35.85, Beograd 6.05, London 25.71,
Berlin 0.053, Praga 16.65, Milan 25.80,
Newyork 557.50, Dunaj 0.0078 pet osmin,
žig. krone 0.0078%, Budimpešta 0.08,
Varšava 0.075, Sofija 6.80.

Zagreb, 14. junija. Pariz 5.775—
5.825, Svica 16.25—16.375, London 4.20—
4.23, Berlin 0.0915—0.916, Dunaj 0.127—
0.1285, Praga 2.71—2.73, Milan 4.22—4.25,
Newyork 90—91, Budimpešta 1.175—1.225.

ne načrte proti trianonskemu miru.
Hladnost in odločnost naše države v
zvezi z zavezniki v Mali antanti bosta
tudi tokrat, kakor že ponovno, v kali za-
dušili poskuse ogrožanja miru ob na-
ših mejah.

Politične vesti.

* Radić in Korošec. Na nedeljskem
shodu v Jamnici je Radić govoril tudi
o svojem zavezniku, »popu« Korošcu.
Čudil se je, kako je mogel kedaj »pope-
biti železniški minister. Dalje pa je na
Koroščevo adresu rekel: »Korošec je na
znotraj republikanec, na zunanji monar-
hist. Čas pa je, da preneha igrati in se
točno opredeli ali za republiko ali za
monarhijo. V tem vprašanju ne pozna-
mo kompromisa!« — Torej, ljubi Ko-
rošec, ali — ali!

* Naknadni in izredni krediti v skup-
ščini sprejeti. V seji narodne skupščine
v sredo se je nadaljevala razprava o po-
ročilu finančnega odbora glede zakonske-
ga načrta o naknadnih in izrednih kre-
ditih. Poslanec dr. Milan Sekulić (socija-
list) je izjavil, da ne more glasovati za
predlog iz nastopnih razlogov: 1. zaradi
kršenja zakona o računovodstvu, 2. ker
se ne strinja govornik z vladnim reži-
mom, in zunanjo politiko kakor tudi
vsled dejstva, ker zavzema vlada proti
delavskemu razredu neprijazno stališče,
in končno vsled tega, ker današnja vlada
nikakor ne predstavlja večine. Za njim
sta govorila poslanca dr. Dušan Griga
(radikalec) in Husejin Alič (džemijet). —
Nato je govoril dr. Sečerov (demokrat).
Govor poslanca dr. Sečerova je bila stro-
kovno globoko zasnovana kritika izjav
finančnega ministra, ki jih je podal o na-
ših državnih financah. K sklepu je govo-
ril še poročevalec finančnega odbora po-
slanec Boža Maksimović, ki je reagiral
na izvajanja predgovornikov in priporo-
čal skupščini, naj glasuje za poročilo fi-
nančnega odbora. Sledilo je glasovanje.
Glasovalo je skupno 188 poslancev. Za
sprejem predloženega zakona je glasova-
lo 119 poslancev, proti pa 69. Proti je gla-
sovala vsa opozicija izveniši Nemce in
džemijet, ki so glasovali za vladno ve-
ščino.

* Madžari si izlivajo jezo na Jugosla-
vijo. V ogrski zbornici je na tozadevno
interpelacijo poslanca Hojasa zunanji
minister Daruvar izrazil svoje obžalo-
vanje, da se je jugoslovenski zunanji mi-
nister v svojem govoru v narodni skup-
ščini tako sovražno izrazil napram Mad-
žarski. »Bili smo zelo presenečeni,« je
dejal Daruvar, »kajti mi smo doslej
storili vse, da ohranimo s sosednimi dr-
žavami, zlasti pa še z Jugoslavijo prija-
teljske odnošaje. Ponovno smo ponu-
dili Jugoslaviji, naj bi se vse obstoječe
gospodarske razmere med obema država-
ma uredile potom posebnih pogodb. —
Kljub temu, da smo ponovno stavili take
predloge, nismo prišli niti do pogajanj.
Tudi smo predlagali jugoslovenski vladi,
naj bi se medsebojno izmenjali brez pri-
držke vsi politični ujetniki, toda tudi ta
predlog je bil s strani Jugoslavije odklo-
njen. To postopanje Jugoslavije moremo
smatrati za del one kampanje, ki jo vodi-
jo proti nam nekatere države, da bi na ta
način preprečile gospodarsko obnovo
Madžarske ali jo vsaj zavlačevale. Vsa
evropska javnost ve, da bi madžarske
razmere prav lahko prenesle primerjavo
s katerokoli zapadno državo. Politika
madžarske vlade je posvečena predvsem
dobrim odnošajem s sosednimi državami.
Prepričan je, da se mu je posrečilo pre-
pričati velesile o lojalnosti Madžarske in
njene politike. Kljub sovraženemu govoru
ministra dr. Ninčića ima upanje, da bo
tudi v državah male antante končno pro-
drla vera v madžarsko lojalnost ter našla
madžarska politika ono razumevanje, ki

ga zašluži. Narodna skupščina se je z odgovorom zunanjega ministra zadovoljila.

* Diplomatska nota naše vlade v zvezi bolgarskih dogodkov. V sredo se je med sejo narodne skupščine vršila seja vlade, ki je trajala od 10. do 12. ure. Na tej seji so razpravljali ministri izključno le o našem zunanjem položaju v zvezi z dogodki na Bolgarskem. Po obširnem pretresu položaja in stanja, ki je nastalo vsled zadnjih dogodkov med našo državo in Bolgarsko, kakor v obče na Balkanu, se je kakor se doznava, sklenilo, sestaviti posebno diplomatsko noto, v kateri bo naša država protestirala proti kršitvi neuiliske mirovne pogodbe. Nota se ni definitivno sestavljena, vendar pa bo, kakor se dozdeva, končno redigirana še tekom popoldanske seje ministrskega sveta. Minister za zunanje stvari dr. Ninčič je posebi izjavil novinarjem, da kaže današnji položaj v Bolgariji, da postoje tamkaj dve vladi, katerima načeljuje na eni strani Cankov, na drugi pa Stambolijski. Dr. Ninčič je izjavil, da bo naša vlada ukrenila energično diplomatsko akcijo v zaščito naših interesov. Vlada je stopila v stike s posameznimi člani male antante ter bo pri vseh svojih korakih postopala v popolnem sporazumu z vladami male antante.

* Grška in prevrat na Bolgarskem. Vsled prevrata na Bolgarskem je prišla tudi Grška v isti položaj kakor naša država. Tudi Grčija je živo zainteresirana na razmerah v sosednji Bolgariji. Makedonstvujušči, ki so bili glavni prevratniki činitelj so prav tako besni sovražniki Grčije kakor Jugoslavije in je naravno, da je nova bolgarska vlada, ki sloni večinoma na oboroženi sili komitašev, nasprotna mirnemu sožitju z Grčijo in Jugoslavijo. Vsled tega vlada v Atenah enako nervozno razpoloženje kakor v Beogradu. Grško vojno ministrstvo je podvzelo vse potrebno za obrambo grških mej. Obenem se je atenska vlada obrnila na beograjsko s prošnjo za podvzetje skupnih korakov proti novi bolgarski vladi.

* Prevrat v Bolgariji delo Koburžanov. Nenaden prevrat na Bolgarskem je še vedno zavil v izvestno nejasnost, iz katere se pa že pričenjajo odražati prve jasnejše konture. Pri tem pa prihaja na dan, da je ustajajo priprave, organizirala in podprla dinastija. Odstavljeni car Ferdinand Dolgonosi se še vedno ni odpovedal bolgarskemu prestolu, zato je iz inozemstva pritiskal na sedanjega carja Borisa, svojega sina, ki je na njegovo zapoved prišel izvajati prevratne načrte. Boris bi se očetovi volji morda ne bil pokoril, če ne bi bil vedel, da namerava Stambolijski sčasoma sploh zrušiti dinastijo Koburžanov in proglasiti Bolgarijo za republiko ali pa jo priključiti Jugoslaviji. Kralj Boris ni le vedel za prevrat, ampak je tudi aktivno sodeloval. — Kritične noči, ko je imela izbruhniti revolucija, je od Stambolijskega zahteval naj skliče ministrski svet, ki naj definitivno pretrese neka notranjepolitična

vprašanja. Ministrski svet se je res sestel in med tem časom, ko so ministri zborovali, so ustaši aretirali zunaj njihove šoferje ter jih zamenjali s svojimi, ki so jih odpeljali naravnost v — zapor. Edino Stambolijskega in dveh drugih ministrov ni zadela ista usoda, ker so sejo zapustili že poprej. Za prevrat so vedeli tudi baje v Budimpešti in v Italiji, v zvezi pa so bili vstaši potom carja Ferdinanda tudi z Berlinom, Dunajem in s Turki. — Prevrat v Bolgariji je torej delo Koburžanov in če se posreči Stambolijskemu vreči sedanjo revolucionarno vlado, bo to pomenjalo tudi konec koburške dinastije v Bolgariji in se splošno pričakuje, da bo Stambolijski potem ponudil naši državi personalno unijo.

* Veselje na Madžarskem radi prevrata na Bolgarskem. Na Madžarskem vlada radi prevrata na Bolgarskem veliko veselje. Vsi madžarski listi navdušeno pozdravljajo novo revolucionarno vlado, ki da bo delala dalje na istih osnovah, kakor je delala nekdanja bolgarska vlada, ki je napovedala vojno Srbiji in proglasila Madžare za brate Bolgarov. — Iz vsega je razvidno, da stoji nova bolgarska vlada v stikih z Madžari in da so v Budimpešti že poprej vedeli, da se pripravlja prevrat.

Leninov politični testament.

Gospa Lenin-Krupskaia, žena ruskega diktatorja Lenina, je izročila uredništvu moskovskih listov Leninov članek, ki se lahko smatra za Leninovo politično oporoko. Članek nosi naslov »Kako naj se v Rusiji ustvari socializem?«. Med drugim pravi Lenin: Priznati moramo, da smo radikalno spremenili naše koncepcije o socializmu. Prej smo se popolnoma posvetili samo borbi za oblast, političnim bojem in revoluciji, danes pa nam je pred vsem potreben mir, da izboljšamo naš gospodarski položaj in se posvetimo tudi kulturnemu delu. Čakata nas dve največji nalogi: ureditev našega državnega aparata, ki je popolnoma za nič, ter vzgoja in kulturna povzdiga mušika (kmeta). Če bi imeli v Rusiji dobro razvito mrežo zadrug, bi se naša država lahko kmalu povzpela do popolnega socializma. Naši nasprotniki so često trdili, da gremo za abotnim ciljem. To pa radi tega, ker hočemo v nazadnjaški državi uvesti združni sistem. Ves naš greh pa obstoja v tem, da nismo sledili predpisom teorije ter smo, mesto da bi z dviganjem kulture končali socialno revolucijo, delali ravno nasprotno. Danes je politična revolucija končana. In mi stojimo na pragu nove dobe — na pragu kulturne revolucije. Če hočemo postati res socialistična država, moramo tudi to revolucijo izvesti do konca. Težka je ta naloga, a tem težja, ker je naš narod nepismen in silno siromašen. Vsaka civilizacija počiva na materialni podlagi in vsak kulturni procvet zahteva sredstva, bogastvo. H koncu pravi Lenin, da bo razvoj zadrug igral veliko vlogo pri gospodarski obnovi Rusije.

Čer poezije in čiste idile. Ljubezenska zgodba moškega in ženske, ki se išče ta in končno najde. Kakor v vsaki taki zgodbi, je tudi v tej nekaj humornosti, toda ta humornost je intimna in pristna, kakor da je brez avtorjeve volje prišla v delo. Kar pa posebno odlikuje ta dialog, je naravnost virtuoza igra besed in slik. Rekel bi, da je ravno ta igra glavna vsebina »Prave ljubezni«. Kdor bo iskal v dialogu duhovitih misli, filozofičnih globin in skritih resnic, bo iskal zaman in bo ogoljufan, kdor pa bo iskal le zgodbe življenja ali morda spominja svoj lasten doživljaj, na svoje lastne dni mladosti, ta bo gotovo zadovoljen. Temu in takim na ljubo je gledališko ravnateljstvo tudi sprejelo v repertoire sedaj ob koncu sezone, v toplih dneh pozne pomladi, v dneh cvetja, mladosti in ljubezni Braccovo »Il perfetto amore«.

Vsebinska zgodba je, kakor sem že omenil, enostavna, pa vendar zanimiva. Nekje v Napolju, ali kje, sta se srečala dva mlada človeka, Hugo in Helena. On je v svojem bistvu avanturistična natura, pravi tip pristnega Italijana, ki je bil že vse, ki je prehodil mnogo sveta; ona je lepa, dražestna, a vendar prebrisana in prevdarna vdova, ki zna obvladati vsako situacijo. Znana in vendar nepoznana se sestane prvič v življenju na samem v salonu nekega hotela v

Nemška predrznost v Dravski dolini.

Razpuščenju zborovanje obrtne zadruga radi nemških izzivanj.

Vuhred, 12. junija.

V nedeljo 10. tm. je bil sklican v Vuhred občni zbor Kolektivne obrtne zadruga v Marenbergu. Na dnevnem redu so bile tudi volitve zadrugskega načelnstva. Slovenski člani zborovanja čisto gospodarske zadruga niso pripisovali posebne važnosti, med tem ko so nemški skutarji, ki smatrajo obrtno zadrugo kot politično pomembno obmejno postojanko, mobilizirali za shod vse prvo-klasne nemškonacionalne šovinite iz Marenberga, Mute in drugod. Ti so hoteli na čisto nedopusten način s pritiskom in grožnjami doseči izvolitev svojih najzagrizenejših pristašev, kateri po lastnih izjavah slovensčine niso zmožni ne v govoru ne v pisavi, v načelstvo, čemur so se pa slovenski člani z marenberškim županom g. Predanom odločno uprli, češ, da si kot Jugoslavlani ne bomo dopustili dopasti, da nam še dalje gospodari oni element, ki nas je dovolj tlačil pod prejšnjimi razmerami in nas kot Slovence sovraži iz dna duše, kakor kaže ravno to zborovanje. Ta edložna izjava je izzvala burno odobravanje na slovenski strani, obenem pa vehementne izpade pri nemškutarjih in njihovi zapeljani čredi, ki je zgubila vsako prevdarnost in kakor besna začela kričati proti zavednim slovenskim zborovalcem. Ker je pomirjevanje ostalo brez-uspešno in je vsak trenutek bilo pričakovati dejanskega spopada, je zastopnik okrajnega glavarstva, obenem predsednik zborovanja, razpustil zadrugni zbor in izpraznil dvorano.

Bolj kot vse drugo je na tem zborovanju bilo zanimivo silno oblastno nastopanje nemškutarjev, ki si pripisujejo čisto posebne predprave v marenberškem okraju menda zaradi tega, ker eden njihovih ožjih rojakov sedi kot nemški poslanec v narodni skupščini. Bob v steno so bile besede navzočega obrtno-zadrugskega nadzornika, da se naj ne onemogoči mirno razpravljanje s političnimi demonstracijami v edini obrtniški organizaciji marenberškega okraja, katera ima mnogo važnega gospodarskega dela, pa po 9 letih prvokrat pride v položaj, da poroča članom o zadrugnem delovanju, hoče uvesti enkrat v zadrugo redne razmere. Zahtevali so celo od zastopnika vlade, da govori v

nemškem jeziku, rabili večkrat izraz »windisch« in se medsebojno očitno vzpodbujali, da nikdo ne sme razumeti slovensčine. Bil je to prizor, kakoršnega nismo lahko doživeli niti v Avstriji.

Dogodek je zelo podučen in da mnogo misliti. Je posledica one nesrečne politike, ki jo je pričel v Sloveniji Hribar žalostnega spomina pod napačno pojmovanim geslom enakopravnosti, s katero se ubija ob naši severni meji slovenstvo in omogoča državi sovražen element najbohotnejši razmah. Posledica one nerazumljive popustljivosti in »strpnosti«, ki jo vsak dan opažamo pri naših javnih uradih, kjer se še vedno s strankami razpravlja tudi v nemškem jeziku, če to želijo. Samo v tem oziru gotovo unicum na celim svetu. Na zborovanju v Vuhredu so nemškutarji svoj zahtevo, da vladni zastopnik z njimi razpravlja v nemščini, utemeljevali s trditvijo, da se tudi na glavarstvu s strankami v tem jeziku govori. Nesramna je ta drznost, toda nič manj lahkomišelnost ni grda navada, ki obstoja v tem oziru še pri skoro vseh slovenskih javnih uradih in oblastih. V avstrijskih časih sodnik v slovenskem velikovškem okraju ni hotel in ni smel razumeti Slovence brez tolmača in niti sprejeti slovenske vloge, v narodnostno enotni Jugoslaviji pa brez pomskega razpravljanja brez tolmačev v nemškem jeziku z vsako osebo, če si domisli, da ne razume dobro državnega jezika. To imenujemo kulturno postopanje, nemškutarstvo pa nas s to našo »kulturo« biže v obraz nam v škodo in sramoto! O potuhi, ki jo dajejo oblasti našim nacionalnim in državnim škodljivcem z zaščito njihovih izzivalnih prireditve, kakor v Celju in Ptuj, se maramo niti govoriti. Skrajni čas je, da se preneha s tako napačno nobleso nasproti ljudem, ki so za našo severno mejo mnogo nevarnejši nego njihovi somišljeniki onstran meje. Marenberžani so v Vuhredu jasno pokazali, česa nam je v tem okraju nujno treba, če si hočemo svoje meje zasigurati: Močne organizacije jugoslovanske omladine, katero morajo z vso silo podproti vsi dobri državljani!

Objave.

§ V Studencih priredi mladina deške osnovne šole v soboto ob 20. uri zvečer v telovadnici »Sokolskega doma« gledališko igro s telovadnim nastopom in petjem v prid lastni knjižnici. Pričakujemo zlasti od starišev in vseh prijateljev naše mladine, da se udeležijo te

prireditve polnoštevilno, ker napravijo s tem veselje mladini in podprejo dobro stvar. Zaradi kratkega časa in drugih težkoč se igra samo v soboto in se ne ponovi.

§ Glasbeno društvo »Drava«, Petek 15. tm. je skupna vaja za mešani zbor. — Pevovodja.

Radivoj Rehar:

Prava ljubezen.

(K premieri v našem gledališču).

Roberto Bracco je označil to svoje delo, ki nosi v italijanskem originalu naslov »Il perfetto amore« v podnaslovu »dialogo in tre atti« in ta označba je tudi res edino pravilna. »Prava ljubezen« ni komedija ne tragedija niti drama v pravem pomenu izraza, ampak navaden dialog. Suet je skrajno preprost in že tisoč in tisočkrat obdelan, tako da bi povprečen dramatik nikoli ne mogel iz njega ustvariti dela, ki bi bilo v stanu dve uri navezati nase razvajeno gledališko publiko. Toda Bracco ni povprečen dramatik, ampak eden onih redkih čarodejev, ki znajo tudi iz ničesar ustvariti nekaj. Dve sami osebi nastopata, kajti druge so le neizogibni statistični inventar, dve sami osebi govorita in govorita z ono pristno zgovornostjo, ki je lastna samo vročekrvnim sinovom in hčeram divnega apeninskega polotoka, a ta njun razgovor je zanimiv, je poln lepih slik, nepričakovanih preokretov in življenja. Dejanje poteka mirno, brez običajnih razburljivih scen, brez pretresujočih dogodkov, pa je vendar polno lepih dramatičnih momentov. Gledalec doživi pred odrom, na katerem se odigrava »Prava ljubezen« ve-

Assisiju. Hugo pozna njeno ime, njeno stanje in zgodbo dotedanjega življenja, v kolikor seveda kot intimna skrivnost ni prikrita očem sveta. Ugaja mu; neka podzavestna sila ga vleče k njej in zato jo zasleduje, išče trenutka, ko bi lahko pričel z njo razgovor. Tudi on njej ni nesimpatičen, toda njegove komplimente ignorira s tako rafinirano dražestjo, da ga le še bolj priteguje nase. Dolgo traja, predno sploh odgovarja na njegove besede in še potem, ko misli Hugo, da jo je že omeheal, izgine neopazeno in brez slovesa iz salona. Toda čeprav ona sama izbegava, ga njeno sree išče in najde se zopet — na skupnem avtomobilnem izletu v neki samotni vasi. Rafiniran je Hugonov trik, spravi ti Heleno v past, v gostilniško tujsko sobo, kjer bi prebila skupno noč; toda istotako rafinirana je tudi njena protiprevara, ki napravi iz prvotno zamišljene pikantne avanture — zaroko. Brez objema, brez poljuba — se odpeljeta mlada zaročenca nazaj v Napolj.

Helenina odpornost je nepremagljiva, še tedaj, ko se po treh mesecih zaročenstva poročita in vrtna je cerkve v svoje novo skupno stanovanje — je Hugo brez poljuba. In tedaj, ravno v tistem momentu, ko pričinja običajno za novoporočence najlepši čas, pričinja trpek intermezzo, ki grozi iz idilične zgodbe napraviti mučno tragedijo, se pa

izlije v temvečjo, tembolj nepričakovano srečo sladkega spoznanja, ki koma ustvari podlago za pravo ljubezen — »il perfetto amore«. Ko si stojita po poroki sama nasproti, ko hoče mladi mož prvi poljub od svoje mlade žene — tedaj mu ta mlada žena mesto poljuba — pričinja razkrivati intimne skrivnosti svojega preteklega življenja. Njen prvi mož se je štiriindvajseti dan po poroki sam vstrelil. Imela je dva ljubimca, častnika, velikega in srednjega ter poslanca, majhnega in srčanega. To je za cvetje njegove mlade ljubezni slana, mesto solnce, katero je pričakoval. Trpko razočaranje ubije vse njegove iluzije, ga tera do skrajnosti — do ločitve še pred združitvijo. Toda tudi to je zopet le njen trik, s katerim hoče povečati efekt nepričakovanega sladkega spoznanja — da je vdova in ni vdova, ker je kljub temu, da je imela moža in dva ljubimca — še vedno devica. Saj ni bilo slane, bil je le težak sen, ko je sijalo zunaj na mlado cvetje najlepše solnce. Sen zbeži, se razgubi mladi mož objame, prežet prave globoke ljubezni prvi svojo mlado, nedolžno ženo.

Braccova »Prava ljubezen« je bila podana prvič dne 19. decembra 1910 v gledališču »Manzoni« v Milanu. Igrala jo je z velikim uspehom gledališka družba Tine di Lorenzo

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od
10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

in Kavarne v mestnem parku. Pri l
pem vremenu dnevno koncert od pol 1
do pol 19. in od 19. do 24. ure, Sladoled
domače pecivo.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(4)

Izpraševal se je, trdil, da se domisli vseh dogodkov zadnje ure. —

»Sanjalo se mi je.« — je šepetal in polglasno mislil. — »gotovo se mi je sanjalo. — In še globoko sem začel. — ali kako vendar. — kar nič se ne morem spomniti, kako sem bil zadremal!« —

Ko smo te dogodke povedali, je pač treba, da se povrnemo k vitezu d' Assasu in k Ivani. — da nadaljujemo pripovedovanje tam, kjer smo jih zapustili. —

Opazili smo že, kako je sestanek postal težek med tem moškim in žensko, ki sta bila rojena, vstvarjena drug za drugega. —

Vsaj vitez d' Assas se je počutil precej neprijetno in neprilichno. —

Saj mu je prvi pogled na Ivano, ki je bila tako mirna, tako zaupna, — razodel, da ga ne smatra zaljublencem. —

Ali ni bilo sploh nekaj krutosti v tem miru ljubljene ženske? —

Morda res. — nočemo jo slikati boljše, kakor je res bila. —

Sicer pa, tudi če je bila kruta, je to bilo čisto nevedoma. — niti zavedla se ni mrzle krutosti. — Bila je žena visokega duha, odkritosrčne, — ki ni znala kazati bojazni in strahu, če jih ni tudi res čutila. — Vitez je bil zanj brat, nič več! —

Medtem ko je d' Assas občutil srečo bližine ljubljene — bil blažen — da je

sam z Ivano in se obenem tudi čutil nesrečnega, ker je vedel, da je njeno srce tako daleč od njega, — je obupaval in se jokal v duši. — zardeval od razburjenosti, na zopet bled od žalosti, je Ivana premišljevala, kako bi rešila kralja. — oziroma, kako bi se vrnila v hišico, kjer je kralju pretila tako grozna nevarnost, kakor ji je Julijeta Becu (v vlogi njene strežnice) povedala. —

Ivana ni imela vzroka, da bi dvomila o besedah one, ki je zavzela mesto Suzane. —

Gotovo so hoteli kralja spraviti v nevarno past, — gotovo je kaka zarota proti kralju, da ga umori. —

Treba je tedaj Ludvika XV. nemudoma obvestiti o nevarnosti. — ali kako. —

Za hip je gospe d' Etioles pomislila, da bi se kar sama podala v grad. — Ali bi li mogla dospeti do kralja? — Ali ne bi bilo morda še večje nevarnosti in bi se dogodki še pospešili, če bi jo spoznali, razkrili? —

Oni, ki so bili tako mogočni, da so sklenili zaroto proti kralju, bi bili pač tudi toliko oblastni, da bi ji onemogočili priti do kralja. — govoriti z njim. —

In v tem slučaju bi ona morala začeti kričati, — napraviti škandal, a pri vsem tem ne bi bila gotova, da se ji namera res tudi posreči. —

In vendar, — bilo je treba hitrega, odločnega koraka, — kajti kraljevo življenje je v tistem trenutku odviselo pač le od nje. —

Pretrsla jo je ta misel, da je pobledele. —

Ko je pa zrla v viteza d' Assasa, ji je prišlo na misel, da bi on lahko postal rešitelj, — da bi on mogel dospeti do kralja, brez nevarnosti, medtem ko je to ni sami nemogoče. —

(Dalje prih.)

Mala oznanila.

Poslovodja, samostojen, z večjo kavcijo, se sprejme za podružnico pri Milana Jelenko, Lajtersberg. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ponudbe s prepisi spričeval na zgornji naslov. 1188

Prodaj dvonadstropno hišo z dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom v Mariboru, Koroska cesta 39. Kupec dobi takoj stanovanje, trgovino in skladišče v posest. 1189 3

Prodaja trave v nedeljo, dne 17. junija na grajski Langental pri Sp. sv. Kungoti. 1187

Otroški voziček na prodaj, Gregorčičeva ulica št. 18, pritiče. 1193

Otroški voziček (Brennabor) in klopka za tenis na prodaj, Jurčičeva ulica št. 6, pekarna 1194

Enonadstropna hiša na glavni cesti, 10 minut od Maribora, z 9 staro zidanim in lepim vrtom na prodaj. Naslov pove uprava »tabora«. 1182 2-2

NOSITE PALMA KAUČUK PODPETNIKE IN KAUČUK POTPLATE

3-3 Znižane cene! 1171

Nogavice Prazne sode za barvo

kupite najcenejše pri tvrdki

Anica Traun, Maribor
Grajski trg 1. 1179

ter pločevinaste posode za olje in barvo prodaj

Mariborska tiskarna d. d.

Kavarna v Mestnem parku.

Od danes naprej

ob 7. uri zjutraj odprta!

Mleko, kava, čokolada i. t. d. po navadni ceni.

1192

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

Slavska banka d. d., Zagreb**Podružnica Maribor,**

Aleksandrova cesta šte. 11

Delniška glavnica Din 50,000.000 —
in rezerve preko Din 12,500.000 —

Vloge čez Din 125,000.000 —

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

EKSPOZITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:

Ljubljana: Slovenska banka.

Split: Jugoslavenska industrijska banka d. d.

Budapest: Balkan Bank r. t., Váci utca 35.

Wien I.: Bankhaus Milian Robert Alexander, Augustinerstrasse 8. 453

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Ant. Rud. Legat-ovo zasebno učilišče za strojepisje in stenografijo Maribor

Prva in edina strokovna šola za strojepisje in stenografijo v Mariboru.

Začetek tečajev dne 2. julija.

Vpisovanje in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100, od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. 10-7

VABILO**IV. redni občni zbor**

ki ga bo imela

Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru

v ponedeljek, dne 25. junija 1923 v lastnih prostorih v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, z nastopnim

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo ravateljstva in eksekutive.
2. Odobritev letnega računa za 1922, razdelitev čistega dobička in absolutorij upravnemu svetu.
3. Volitev upravnih svetnikov in nadzorstva.
4. Sklep o modaliteti izdajanja delnice nove emisije od 1,000.000 do 1,250.000 dinarjev.
5. Sprememba pravil.
6. Sklepanje o eventualnih pravočasno predloženih predlogih.

§ 27. Glasovalno pravico na obnem zboru imajo oni delničarji, ki najkasneje 3 dni pred obnim zborom založijo delnice v ravateljstvu tiskarne ali pri Slavske banki d. d. podružnica Maribor.

Maribor, dne 9. junija 1923.

Upravni svet.

Širite povsod naš list!